

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI

Nr. 11 (325)

17. märtsil 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek.	Kr. 40.—	1/4 lehek.	Kr. 10.—
1/2 „	20.—	1/8 „	5.—
1/3 „	13.50	1/16 „	2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Eisenberg, Alkohooljoogid loteriide, ameerika oksjonite ja õnnemängude võitadena. 2) Ameerika Ühisriikide politseist. 3) E. Mets, Politseikomissaride kursused. 4) Kas on võimalik kurjategijat kasvatada? 5) Kurjategijate väljaandmisest. 6) Jooni kuulsa politseiniku elust. 7) Uus laskesüsteem kaitseliidus. 8) Ametlik osa. 9) Küsimusi ja kostmisi. 10) Kuulutusi.

Alkohooljoogid loteriide, ameerika oksjonite ja õnnemängude võitadena.

A. Eisenberg.

„E. Politseilehe“ nr. 3 lk. a. oli üles seatud küsimus, kas on panderollitud või pitseeritud alkohooljoogi õnnemängude ja loteriide võitudeks väljapanek seadusvastane. Sealsamas vastati, et see ei ole seadusvastane. Aktsiisivalitsus ei poolda seda seletust, olgugi et analoogiline asi leidis hiljuti rahukohtus õigeksmõistmist.

Aktiisivalitsusel on ka vastupidiseid kohtuotsusi, nimelt kus kaebealused analoogilises asjus salaviimamüügis on mõistetud süüdi.*)

*) Toim. märkus. Nagu sellest näha, on küsimus vaieldav. Seepärast oleks soovitatav kohtuministri pöördumine riigikohtu poole.

Ilmus trükist

A. LOORITSA

Ilmus trükist

„Vallaomavalitsuste arvepidmine“.

Siseministeriumi administratiiv-ala kirjastuse väljaanne.

Saadaval „EESTI POLITSEILEHE“ talituses, Toompea lossis.

Kui võtame küsimust akts. sead. §§ 1110, 1111 või 1112 teksti kitsama mõiste järele, siis tuleb küll välja, et loterii ja sarnased õnnemängud ei ole müük, nagu seda defineerib tsiviil- ja kaubandusseadus, kuna eelpoolnimetatud akts. sead. §§ karistavad ainult müüki. Järelikult ei sünni ka nende jookide hoidmine seal müügi otstarbel ja ei ole seega karistatav. Kuid aktsiisi seadustik ei anna peatähtsust mitte müügi mõistele sõna kitsamas mõttes, vaid kõige laiemas mõttes, nimelt kas on alkoholjoogiga toimitud tehingul äriine iseloom või mitte. Seda põhimõtet on näha paljudest end. vene senati seletustest (v. ka politsei „Administr.- ja finantstead. käsiraamat“). Nii ei ole igasugune alkoholjoogi hoidmine äriruumis akts. sead. §§ 1113 märk. või 1114 rikkumine. Seaduserikkumine on see siis, kui see sündis äri otstarbel, mis aga eeskätt oletatakse. Kui suudetakse teha kindlaks, et hoidmine ei sündinud äri otstarbel (näit. paratamatu juhus või midagi muud sarnast), siis ei ole seaduserikkumist.

Nii siis on akts. sead. mõiste järele alkoholjoogiga tehingus mõõduandev äriine siht, mis määrab süüdivuse. Ja see ei võigi teisiti olla, kui me sügavamalt süveneme riigi fiskaalsete huvide sihisse. Maksustatud on alkohol ainult sel juhtumusel, kui see määratud äriotstarbeks. Nii ei käi kodune liikööri, veini ja õlle valmistamine enda jaoks aktsiisimaksu alla, seega ei kannata riigi fiskaalsed huvid mitteäriiliste tehingute all alkoholjoogidega. (Ainult piirituse ajamine, kui monopol, on keelatud ka kodus enda jaoks). Sellest võime järeldada, et igasugune akts. sead. §§-des sõnasõnalt mitte defineeritud tehing alkoholiga on keelatud, kui see sünnib kasusaamise mõttes. Nii ei ole akts. seaduses kusagil öeldud, et alkoholjoogide hoidmine äriiga ühendatud ehuruumis oleks keelatud. Kuid suur arv

end. vene senati seletusi loeb selle keelatuks ja karistatavaks nagu ärides hoidmisega, kui see on sündinud äri sihil.

Tuleb veel otsustada, kas loterii, võidu- ja õnnemängud, ameerika oksjonid jne. on äriilised tehingud või mitte. Kaubanduslikud operatsioonid nad küll ei ole. Tsiiviilõigus klassifitseerib nad kui riisikkokkulepped. Oma iseloomult on nad õnnemängu kokkulepped. Kuid kas nendel võib olla kasusaamise iseloom? Võib, kuid võib ka mitte! See ripub ära toimingu iseloomust ja eesmärgist ja on sisuline küsimus. Sünnib see kitsas perekondlikus või seltsi liikmete omavahekses kinnises ringis, ilma et tehingu toimetaja sellest osavõtja kulul isiklikku kasu saaks (olgugi et see raha abil sünnib), siis ei ole siin äri sihiga tegemist. Enamal jaol niisugustel riisikkokkulepetel on aga kasusaamise eesmärk, sest selle korraldaja saab müüdüd loosidest või pakutud summadest teiste kulul kasu. Seega leiab seal varjatud ja kombineeritud müük aset. „E. Politseilehe“ nr. 3. näidatud juhtumistel on kahtlemata kasusaamise eesmärk. Äriajamine alkoholjoogiga ei toimitud mitte otsekoheselt müügi teel, vaid kaudselt maksulise õnnemängu kaudu ja katte all. Loogiliselt on selge, et kui terve see nooleratta võitute mäng äri sihiga toimitud, siis ka selleks kasutatavad võidud on seal äri otstarbeks.

Seega tuleb konstateerida, et õnnemängudel aktsiisivalitsuse loata ja patendita alkoholjoogide kui ka tubakasaaduste väljajaotamine ja väljapanek võitadena on karistatav kui salajane müük või hoidmine, sellest rippumata, kas need on pitseeritud või panderollitud, või mitte. Ei muuda ka asjaolu, kui see leiab aset heategeva ja üldkasuliku otstarbega toimepandavatel pidudel, sest ka seal peab olema alkoholjoogide müügiks luba.

Ameerika Ühisriikide politseist.

Ameerika Ühisriigid ei tunne ühtlast, riiklikku politseid, vaid seal maksab enam-vähem veel kommunaalpolitsei põhimõte. Politsei jaguneb Ühisriikides kolme pealiiki: mundrikandja ja sõjariistadega varustatud välispolitsei, kriminaalpolitsei ja kantseliametnikud. Üldiselt on välispolitsei seal samuti organiseeritud nagu meil-

gi, s. o. Ühisriikides ei tunta välispolitsei jaotamist jaoskonna politseisse ja reservidesse, nagu, näiteks, Saksamaal, vaid välispolitsei ülesanded on ühesugused ja ainult tarbekorral koondatakse välispolitsei üksikutesse kohtadesse; kui hädahoht on suurem ja näha on, et seda nii pea ei saa likvideerida, kaserneeritakse välispo-

litsei teatavaks ajaks. Tõsi küll: suurlinnades ja ainult suurlinnades asuvad politseiavalitsuste juures erilised politseinikkude rügemendid, millede ülesandeks on rahutuste ja suuremate korrarikkumiste puhul astuda tegevusse. Neisse rügementidesse paigutatakse noori ametnikke, rügemendid on organiseeritud täieliselt sõjaväeliselt, distsipliin, kord, õppused jne. on puhtsõjaväelised, s. o. samasugused nagu harilikus sõjaväes. Need rügemendid asuvad laagripplatsidel, õppuste peaosaks on laskmine ja üldse sõjariistadega ümberkäimine. Suvekuudel elavad nende rügementide politseinikud laagris hariliku laagrikorra järgi, võetakse ette suuremaid manöövreid jne. Politseinikkude rügementidel on igalühel oma lipp. Sõjaväeline õppus läheb nii kaugele, et politseinikud peavad täpselt tundma sõjaväeteenistust, isegi tseremoniaalmarss on nähtud ette õppekavas.

Linnad jagunevad politseijaoskondadesse. Viimaste suurus ei ole ühtlane maaala poolest ega ka ametnikkude arvu poolest, keskmiselt aga on jaoskonnad hoopis suuremad kui, näiteks, meie Tallinna jaoskonnad. Iga jaoskond allub erilisele, n. n. *eksekutiiv-juhile, kelle käsutada on muu seas ka terve rida autosid, suur laskeriistade ja laskemoona tagavara, mototsüklette jne. jne.*

Ühisriikide välispolitseist kõneldakse harilikult kiitvalt: tema on hästi distsiplineeritud ja välja õpetatud, viisakas ja vastutulelik, seejuures iseteadev ja äärmiselt külmavereline; just viimasele omadusele pöördakse Ameerikas suurt tähelepanu, mis pole ime kui võtta arvesse hiigla-tänavliikumist Ühisriikide linnades ja väga levinud kuritegevust, kusjuures kurjategijate tegevuse iseloomustavaks jooneks on seal just hulljulge ja külmaverelus. Politsei vahekord kodanikkudega on hea ja politseiametnikud seisavad, nagu teavad tõendada Ühisriikide olude tundjad (v. H. Paetsch „Die amerikanische Polizei“), suures lugupidamises; sellele aitavad teatud määral kahtlemata kaasa suured õigused, mis on seadusandja poolt politseile antud ja mida pea kuskil mujal ei tunta. Huvitav on, et üksikud politseiavalitsused väga erinevad üksteisest mundri, s. o. üldse välimuse poolest. Üksikud linnad panevad nimelt erilist rõhku sellele, et nende politsei näeks välja teisiti kui teiste linnade oma, et sellega silmnähta-

valt kriipsutada alla maksvat korda, mille põhjal politsei allub omavalitsustele. Nii leiame, näiteks, tumehalli mundri kõrval sinise, frentshi kõrval kuue, mille juures kantakse harilikult sinine või roheline särk, pidulikkudel juhtumustel aga valge särk, valge krae ja must kaelaside. Nagu muu munder, nii erineb ka politsei peakate üksikutes linnades üksteisest. Mitte ainult peakatte värv, vaid ka selle kuju on ühel pool üht, teisel pool teist moodi. Samuti on rihmad mõnelpool mustad, mõnelpool pruunid, mõnelpool valged. Kõikjal on tarvitusel peale hariliku mundri veel suvimundrid, mis on kergemad kui harilik munder, muidu aga lõikelt ja värvilt samasugune. Eriliselt kergelt mundrit kannavad nende linnade politseiametnikud, kus suvi-kuudel kuumus väga suur.

Huvitav on panna tähele, kuidas ilmuvad ja lahkuvad politseiametnikud iga päev teenistusse ja teenistusest, see on ühtlasi iseloomustav üldse Ühisriikidele. Suurlinnades, kuid tihti ka väiksemates linnades, ilmub ametnik teenistusse oma autos riidetatult viimase moe järgi. Auto mahutatakse erilisse autode parki, mis asub iga politseiüksuse juures, ametnik läheb valitsuse ruumi, kus teinud erilise riie-tekapp, riietub ümber ja mõne minuti pärast on elegantsest noorhärast saanud mundrikandja politseinik. Öhtul, pärast teenistuse lõppu kordub samasugune nähtus: politseinikust saab mõne silmapilgu kestvusel harilik, hästi riidetatud kodanik.

Mundrikandja politsei juures asuvad, nagu mujalgi, erilised politseiharud, kõigepealt liikumist reguleeriv politsei, mille ülesanded on Ameerika suurlinnades väga rasked ja vastutusrikkad, sest liikumine seal on niivõrd kiiresti arenenud, et korrapidamine peatänavatel antakse ainult vilunud ja parimate ametnikkude hooleks. Tähtsat osa etendab ka ratsapolitsei, mida tarvitatakse demonstratsioonide, rongikäikude jne. puhul, samuti ka siis, kui on vaja kusagil panna liikumine seisma; üldse kasutatakse ratsapolitseid õige tihti just viimase ülesande jaoks, nii et tänavliikumise reguleerimisel mängib ratsapolitsei suurt osa. Suurt rõhku pannakse hobuste ostmisele, nii et Ühisriikide ratsapolitsei on kõikjal varustatud otse eeskujuliste hobustega. Viimaste puhastamine sünnib elektrimasinate abil. Tallid asuvad harilikult maja mitmel korral, nagu see on läbi viidud ka mitmes Euroopa suurlinnas.

Kriminaalpolitsei on Ameerikas umbes samuti organiseeritud nagu Euroopa suuremateski riikides, eriti lähedal seisab tema Saksamaa kriminaalpolitsei organisatsioonile. Suurlinnades asub kriminaalpolitsei harilikult politsei keskvalitsuse juures, kusjuures tema jaguneb vastavalt temale pandud ülesannetele mitmesse osakonda eriülesannetega; nii leidub seal murdvarguste vastu võitlemise osakond, röövimiste, tapmiste, võltsimiste, petmistete, taskuvarguste jne. osakonnad. Jaoskondade juures asuvad ainult üksikud ametnikud, kellele ülesandeks on lihtsate kuritegude selgitamine ja tarbekorral muidugi esialgsete uurimiste toimimine. Tehniliselt seisab kriminaalpolitsei aja kõrgusel, iseäranis suurlinnades, kus katsutakse politseid võimalust mööda alatasa täiendada tehnilise varustuse muresemisega. Muidugi leidub moodsate abinõude kõrval tihti ka sarnast varustust, mis ajast jäänud kaugele maha. Eriliselt torkab silma, et kriminaalpolitseis valitseb tendents, võimalikult saada läbi igasuguste raamatute: katsutakse kõik andmed mahutada kartoteekidesse ja ka harilik kirjavahetus pidada kartoteekide abil. Suurt rõhku pannakse muidugi kurjategijate albumitele, millede korraldamiseks on võetud tarvitusele kõige raffineeritumad kartoteekide süsteemid. Kõikides suurlinnades — see iseloomustab jällegi Ühisriikide elu — asub kriminaalpolitsei juures eriline autode varguste vastu võitlemise osakond. Autode vargused on niivõrd levinud ja mõnel pool isegi kardetavalt laienenud, et kriminaalpolitseil muud üle ei jää, kui pöörda erilist tähelepanu sellele varguste erialale, luues selleks spetsiaalosakondi. Peab ütleva, et tänu nende osakondade väsimatule tegevusele, on suudetud viimaste aastate jooksul selgitada hulk autovargusi ja autosid muretseda tagasi nende seaduslikkudele omanikkudele; ühes sellega hakkab aasta-aastalt ka vähenema autode varguste arv.

Kõneldes kriminaalpolitseist, ei saa minna mööda ühest algupärasest sisseseadest, mida küll vist mujal maailmas ei tunta sarnasel kujul. Olgu kohe tähendatud, et see sissesead ainult algupärane pole, vaid ka väga kasutoov, mille ellukutsumine ka teistes riikides võiks kasulik olla. Nimelt tuuakse iga päev (hommikul ja õhtul) kriminaalpolitseisse selleks määratud ruumi kõik isikud, kes öö või päeva jooksul võe-

tud vahi alla. Kriminaalpolitseinikkudest peavad olema kohal kõik, kellele see vähegi võimalik teenistuse kohuste täitmisel. Areteeritud isikud mahutatakse erilavale, mis on valgustatud suurte elektrilampide abil, pealtvaatajate ruum on seejuures aga täiesti pime. Vahiallavõetu asetatakse valge seina vastu, millele märgitud meetrimõõdud kriipsukestega, nii et pealtvaataja ametnik kohe näeb, kui pikk on areteeritu; peale selle annab sarnane näitamine ametnikule võimaluse vaadelda lähemalt areteeritu näojooni, liigutusi, tundma õppida tema kõnelemisviisi jne., nii et üheltpoolt on kerge ära tunda vana retsi-divisti ja tagaotsitavat ja teiselt poolt on võimalus n. ütelda pähe tuupida mõne kurjategija isik. Valgustus on nii seatud, et pealtvaatajad näevad väga hästi areteeritud, viimane aga ei näe kedagi pealtvaatajatest, niimoodi ei õpi kurjategija kriminaalametnikke näo järgi tundma, mis ülitähtis. Iga areteeritu kohta antakse ametnikkudele pikemaid seletusi, peaaegselt teatatakse, milles seisab vahiallavõetu süü või milles teda kahtlustatakse, kantakse ette isiku elulugu, nii palju või vähe kui sellest on teada ja seletatakse, mis sünnib edasi areteerituga. Kriminaalametnikud võivad vahiallavõetute suhtes esineda küsimustega. Sarnane näitamine, seletamine ja küsimine kujutab enesest omalaadi ülekuulamist, mille kohta seatakse siis ka kokku protokoll. Mis selle juures kõige tähtsam, on see, et niisugune sissesead pole olemas ainult väikestes ja keskmistes linnades, vaid ka suurlinnades, nagu New-Yorgis (7½ milj. elanikke), Chicagos (3½ milj. elanikke), Philadelphias jne. Niisugusest demonstreerimisest olevat palju kasu ja Ameerika kriminaalpolitsei on vaimustatud sellest sisseseadest, tõendades, et näitamine kirjeldatud kujul on aidanud paljastada juba paljusid kuritegusid.

Ühisriikides maksev keeluseadus annab politseile muidugi mõista hulk tööd juure, muu seas ka kriminaalpolitseile. Ilma et lähemalt peatuda kriminaal- ja välispolitsei ülesannete ja tegevuse juures salajookkohtade paljastamisel, salakaubavedajate vastu võitlemisel jne., olgu tähelepanu juhitud ainult sellele, et ühenduses alkoholist jookide müügi keeluga on seatud sisse mitmel pool erilised politsei katsekojad. Viimase ülesanne seisab uurimises, kas teatud, konfiskeeritud jook sisaldab alkoholi ja kui suurel määral; peab kohe

ütlema, et katsekodade töö on kaunis suur: jooke konfiskeeritakse palju ja need sisaldavad kõiksuguseid aineid. Peale nende erikatsekodade, mis asuvad ka kriminaalpolitsei juures, on muidugi harilikud laboratooriumid nagu mujalgi kutsutud ellu.

Kriminaalpolitsei tegevust Ühisriikides raskendab õige tunduvalt see asjaolu, et Ameerikas ei tunta sunduslikku möllimist. Selle tagajärg on see, et kriminaalpolitsei on sunnitud sisse seadma hulk erikartoteeke, mis ühel või teisel viisil katsuvad asetada aadressbüroosid, muidugi ei saa kartoteekidega kaugeltki seda kätte, mis annavad harilikud aadresslaudad. On siis ka arusaadav, et kriminaalpolitsei asutused igalpool nõuavad sundusliku möllimise sisseseadmist, kuid sellest ei tule arvata vasti midagi välja, igatahes mitte nii peast, sest see on Ühisriikides poliitiline küsimus, mille lahendamiseks keegi ei taha tegemist teha.

Nagu välispolitsei, nii pole ka kriminaalpolitsei ühtlane Ühisriikides. Igas linnas on eriline kriminaalpolitsei, kes peab olude sunnil tegutsema omaette. Mis kõige tähtsam kriminaalpolitsei tegevuses — koostöötamine üksikute asutuste vahel — puudub seal täieliselt, või õigemini — see koostöötamine pole organiseeritud, on täitsa juhuslik. Koostöötamine seisab seal õieti selles, et kriminaalpolitsei asutused informeerivad üksteist tähtsamatest sündmustest, saadavad üksteisele tähtsat materjali ja see on õieti kõik. Lähemat koostöötamist seal ei tunta ja kuigi mõned politseiasutused töötavad käsi-käes, siis on see üksteisele abiandmine vabatahtlik ja sellega ka juhuslik, kindel olla teise asutuse abile ei saa kunagi. Mõistagi halvab see kriminaalpolitsei tööd väga ja väga. Sarnase süsteemi tagajärjeks on muu seas see, et iga kriminaalpolitsei asutus katsub võimalikult vaikida kuritegevuse suhtes, mis leiab aset tema tegevuse piirkonnas: igaüks tahab osutada teistest paremaks. Selle vastu aga suurendab ajakirjandus igasugust kuritegevuse juhtumust, mis leiab aset teises linnas, sellega toetades ja kaitstes oma linna politseid. Nii veider kui see ka ei paista, kuid kriminaalpolitsei konkureerib Ühisriikides tugevasti enda vahel, see on muidugi plussiks ainult kurjategijatele.

Tähelepanu äratav ka pandimajade korraldamine Ühisriikides, mis ühenduses po-

litsei tegevusega. Pandimajad on seal maksva korra järgi kohustatud politseile andma täpseid andmeid asjade kohta, mis panti antud. Peale selle aga on pandimajad sunnitud igapäev politseile teatama, kes nimelt midagi pandile tõi; selle kohta seatakse kokku pikad nimekirjad, milles leidub pantija nimi ja isikukirjeldus ja panditud asjade kirjeldus. Kui pandimajas tekib mingisugune kahtlus asjade või isiku suhtes, siis peab sellest viivitamata politseile teatama. Kui pandimaja ei taida täpselt politsei eeskirju ja kui seal midagi korravastast sünnib, võtab politsei omanikke otsekohe vastutusele kui varastatud kraami ostjaid. Muidugi on sarnane kord väga tülikas, kuid temast peetakse politsei nõudmisel kõvasti kinni. Saadud nimekirju võrdleb kriminaalpolitsei varastatud asjade nimekirjaga.

Ametlikku otsimislehte või aegkirja Ühisriikides ei tunta, nagu nad tarvitusel Euroopa suuremates riikides ja linnades. Tõsi küll, ka Ühisriikides ilmub otsimiste aegkirja taoline leht, kuid selle väljaandjaks on eraäri, kes seda toimetab üksikute politseiasutuste kaasabil ja kaastööl. See leht saadetakse ka teiste riikide suurematele politseiüksustele, peab aga kohe tähendama, et leht täpne ei ole, igatahes puudub temal igasugune garantii täpsuse kohta, nii et seda kõrvalabinõuna küll võib tarvitada, ametlikku tähtsust temal ei ole.

On arusaadav, et ühise, ühtlase ja üldise riikliku kriminaalpolitsei puudumise tõttu õitseb eradetektiivide tegevus ja äri. Eradetektiivide kasutatakse väga laialdaselt publiku poolt, on ju üksikutele büroodel ühendusi ja sidemeid üle maa, nii et mõni eradetektiivbüroo võib täie õigusega uhkustada seega, et tema ongi see üleriiklik kriminaalpolitsei. Egas asjata ei kutsuta Ühisriike Pinkertonide maaks. Mis puutub politsei ja eradetektiivide vahekorrasse, siis võib öelda, et nende vahel pole üldse mingit sidet; politsei ei tunnusta nagu mujalgi maailmas detektiivide tööd, mis seisab peasjalikult kõiksuguste teadete muretsemises eraelu ja varandusliku seisukorra üle; eriti suurt osa mängivad eradetektiivid abielude lahutamisprotsessides, nagu see ka mujal on saanud kombeks, mis muidugi ei aita tõsta nende autoriteeti ega ka lugupidamist politseiperes. (Lõpp järgneb.)

Politseikomissaride kursused.

Politseikooli direktor E. Mets.

Hiljuti lõppesid kursused politseikomissaridele, mis kestsid 27. jaan. 7. märtsini. Neid oli arvult 2: 27. jaan. — 15. veebr. linnakomissaridele ja 16. veebr. — 7. märts. maakomissaridele; viimasele kursusele komandeeriti ka kriminaalkomissarid ja abikomissarid, üldse 72 kõrgemat ametnikku.

Et kursustele komandeerimine sündis kohe pärast katsete lõppu konstaablitele ja teistele ametnikkudele kohtadel, siis võttis maad arvamine, et kursusele komandeeritakse seks, et siin katseid korraldada ka kõrgematele ametnikkudele. Tõsi, kursuste korraldamine oli osalt tingitud kohapealsetest katsetest, nimelt selles mõttes, et katsetel tehtud tööd jätkata. Ei ole võimalik kõiki ametnikke jälle kord kokku tõmmata Tallinna sellekohastele kursustele, kuna omal ajal juba olid sarnased kursused. Nüüd, mil on ilmunud hulk käsiraamatuid, on võimalus teenistuse kõrval ise end täiendada kohapealsete juhtide juhatusel. See töö peab sündima teadlikult, kavakindlalt ja teatud ühtlase süsteemi järele. Kuigi kooli kaudu on kaunike kogu ametnikke läinud välja, kel ühtlane ettevalmistus, siis puudus see ühtlus juhtidel. Et seda saavutada, kutsuti kohapealsed juhid kokku, et neile anda teatud süsteem teenistusoskuse alal, võtta kokku tähtsamad seadused ja ühtlustada võimalikult kantselei- ja välistööd.

Esimene kursus algas ärevuses, kuid lõppes rahulises meeleolus. Teine kursus algas juba rahulisemalt, kuna vastav informatsioon oli „kaaskannatajaid” ette rahustanud. Kuid lõppes teine kursus „täis ahastust ja tuska”. Nimelt korraldati väike repetitsioon, mis pidi näitama ametnikkudele enestele, kuivõrd tugevad või nõrgad nad on, ja ühtlasi olema ette-

valmistuseks katsetele, mis varem või hiljem tulevad. Kursuslased aga arvasid nähtavasti, et selle repetitsiooni taga peitub mõnesugune „kuri nõu”, et tahetakse mõnest lahti saada. See „tuleproov” rahustas täielikult meie kõrgemaid juhte, kuna vastused klassitöodes olid enamuses enam kui rahuldavad, mõned koguni väga head. (Eriti paistis silma Kuressaare politseikomissar Kurg, kelle vastused olid kõik väga head). Kui komissarid ettevalmistamatult ja ootamatult, pealegi teatud ärevuses, võisid rahuldavalt lahendada ettepanud küsimusi, siis ei kahtle ma sugugi, kui edaspidi mõeldakse katsumisi korraldada, et katsumisil teadmised osutuvad enam kui rahuldavaiks.

Olgu lõpuks tähendatud, et möödunud kursused viisid tegelikud töömehed ja juhid sammu lähemale teooriale, nad pidid näitama, et teoreetiline oskus ja selle praktiline käsitlemine on seotud tihedalt üksteisega. Kursused pidid jälle näitama ja tuletama meele need alused — seadused, millele põhjeneb meie teenistus; nad pidid selgitama meetodeid, kuidas lahendada õieti tegelikus teenistuses ette tulevaid küsimusi; nad pidid õhutama ja julgustama juhtivaid ametnikke enam iseseisvale otsustamisele ja küsimuste lahendamisele; nad pidid tutvustama kohapealseid juhte selle õpetamise süsteemiga ja juhtimisega, mida kooli kaudu on tahetud ellu viia ja mida vajavad need juhid alluvate ametnikkude õpetamisel, juhtimisel ja järelevalvel, nad pidid ka ühtlustama tegevust teenistuse alal nii kantseleis kui üldiselt.

Kui kursustel viibinud juhid sarnase arusaamise viisid kaasa, siis on nad õieti aru saanud kursuste korraldamise mõttest ja sihtidest, siis on ka korraldajate soovid tabanud märki!

Kas on võimalik kurjategijat kasvatada?

See küsimus ei ole ainult teoreetilise iseloomuga, temal on ka praktiline tähtsus, eriti aga veel meie päevil, kus nuhtlusseaduste muutmised ja uuendamised on käsil paljudes riikides. Selle küsimuse lahendamiseks või õigemini seisukohast selle küsimuse suhtes on oleneb tähtis osa karistusseadustes. Iseenesest on kõik kur-

jategijate kasvatamise võimalusega seotud küsimused puhtteaduslikud küsimused, kuid nende lahendamine tegelikus elus on ikkagi enam-vähem täiel määral üksikutest isikutest: vangimajade juhatajatest, parandusmajade juhatajatest, õpetajatest jne. Ei saa öelda, et siin oleks tegemist mingisuguse aritmeetilise üles-

andega, mis lubab ainult üht lahendamisviisi, mis on vastuvõetav ja selge kõigile. Just vastuoksa peab tähendama, et lahendamisviise on palju, nende leidmine aga ripub ära just kasyataja ülemuse isikust.

Küsimuse üle on palju vaieldud, tema pole sugugi nii uus, nagu tihti paistab neile, kes on hakanud huvi tundma kurjategijate kasvatamise võimaluse küsimusest. Küsimus on kutsunud esile suuri vaielusi ja võib vist täie õigusega öelda, et nende isikute arv, kes asuvad seisukohal, et kurjategijaid võib kasvatada, võib parandada ja seega teha kasulikkudeks seltskonna liikmeteks, on sama suur kui nende arv, kes täieliselt eitavad igasugust parandusvõimalust. Küsimus on meie päevil omandanud teravama kuju just seetõttu, et tema lahendamisest ripub ära, nagu juba tähendatud, suur osa karistusseadustes.

Kõigepealt on küsimusega, kas kurjategija on parandatav, tihedalt seotud küsimus, mis ülesanne on karistusel üldse, missuguse eesmärgi taotlemiseks määratakse karistus. Ja juba siin lähevad nii teadlaste kui ka praktikerite arvamised täieliselt lahku. Kas karistus on kättemaks, kas tema sihiks on kaitsta seltskonda kahjulikkude ja hädaohtlikkude oluste eest, kas tema tahab parandada ja kasvatada inimest, kes mitmesugustel põhjustel on sattunud eksiteele, mis hädaohtlik üldsusele? Lõpulikku vastust, mis suudaks rahuldada kõiki, kes on asjast huvitatud, pole veel keegi annud. Kuid sellest peaküsimusest olenevad teised, oleneb lõppude lõpuks terve karistusseadus. Kas tahetakse karistuste ähvardusel mõjuda seltskonnale, et iga üksik liige talitaks alati seaduste järgi, ja ei töötaks seltskonna kahjuks, rikkudes üksikuid seadusi, ja siis, kui üksik seltskonna liige on eksinud maksva korra vastu, teda eraldada seltskonnast, et tema edaspidi — vähemalt teatava aja jooksul — ei saaks olla kahjulik üldsusele? Kas karistus tahab olla pahe, millela ei saa läbi ja mis on omamoodi rahustuseks sellele, kes kannatas kuriteo toimepanemise puhul? Kas karistusseadustik tahab teha moraalseid otsusi selles mõttes, et teatav isik ei kuulu enam mingisuguse kuriteo toimepanemise pärast seltskonda? Kõik need ja sarnased küsimused omavad väga reaalse kuju, kui hakatakse harutama üksikuid kriminaalkuritegude toimepanemise eest mää-

ratavate karistuste küsimusi: siia kuulub muu seas põhimõtteline küsimus, kas jätta alles surmanuhtlus või mitte, samuti ka teised tähtsad küsimused — kuidas talitada kurjategijatega, kes põhimõtteliselt panevad toime kuritegusid, mis teha karjetavate kurjategijatega - retsidivistidega, kas ja missugusel määral panna maksima tingimisi karistusi jne.

Kõige tähtsam küsimus aga kõige selle juures on ja jääb küsimus, kas on olemas sarnaseid kurjategijaid, keda üldse kasvatada, s. o. parandada ei saa, kes teiste sõnadega on, vabaduses viibides, alaliseks hädaohuallikaks üldsusele; see küsimus on terve nuhtlusseaduse ja selle süsteemi tuumaks. Huvitav ja ühtlasi ka arusaadav on, et nooremad advokaadid ja kohtutegelased harilikult vaatavad üsna optimistlikult kurjategijate kasvatamise võimaluse küsimusele, kuna vanemad tegelased on enamalt jaolt kõik tagasihoidlikud ja ei usu palju kurjategijate kasvatamise võimalusesse. Seadusandja peab muidugi sarnaste probleemide lahendamisel seisma erapooletul pinnal: ilus ja hea on muidugi, kui noortel inimestel ei puudu usk inimestesse, kuid ainult sellele usule ei saa rajada seadust. Seadus peab arvestama sellega, et kurjategijate kasvatamiseks on jällegi inimesed, kellel vähemalt osaliselt puudub niisugune usk, kes, võib olla, ei suuda, ei oska mõjuda kurjategijatele ja nendega ümber käia nii, nagu see kõige parem ja kasulikum kasvatamise seisukohalt; seadus peab arvestama aga kõigepealt sellega, et meil vähemalt seniajani puudub kindel alus tõendamiseks, et iga kurjategija on parandatav. Seetõttu peab vist küll iga uuema aja nuhtlusseadus eneses sisaldama teatavat kompromissi, tuleb ühendada ja võimaluste piirides lepitada n. öelda vanade ja noorte kohtutegelaste ja juristide arvamisi ja ilmavaateid. Karlsruhe 1927. a. kriminaalide koosolekul avaldas üks kõnelejätest arvamist, et selgusele jõuda selle kohta, kas kurjategija on parandatav või mitte, võib alles pärast kurjategija surma. See on küll paradoksaalne, kuid peab ütleva, et ütleva ei puudu alus. Loogiliselt peaks sellest muidugi järeldama, et meie üldse ei saa öelda, kas kurjategija on parandatav või mitte. Siin peab võtma arvesse seda, et kurjategija mitteparanemine ripub ära või võib rippuda ära mitmesugustest põhjustest. Võib ühelt

poolt arvata, et kurjategija ei ole üldse parandatav, võib aga ka jõuda teisele seisukohale ja olla arvamisel, et see tõsiasi, et nii paljudki kurjategijad jäävad ikkagi kurjategijateks eluaeg, vaatamata kõigile parandus- ja kasvatuskatsetele, ripub ära sellest, et inimesed, kes on seatud kurjategijate järgi valvama, neid kasvatama ja õpetama, ei oska ja ei suuda, võib olla ei tahagi valmis saada ülesandega, mis neile pandud, ja sellest, et kasvatamiseks antud aeg on liig lühike: kurjategija vabaks saamine või aga enneaegne surm ei luba viia lõpule parandamistööd.

Tegelikus elus ei aita sarnased kaalutlemised kuigi palju. Meie peame ikkagi asuma seisukohale, et kurjategija ei ole parandatav, kui meie tarvitada olevad abinõud mingisuguseid tagajärgi ei anna kurjategijate kasvatamisel. Kui meie aga jõuame arvamisele, et kurjategija ei ole parandatav, siis tuleb meil ka vastavalt sellele käia ümber kurjategijaga. Olgu tähendatud eksi arvamiste ärahoidmiseks, et meie siin ei saa üldistada, vaid peame küsimust alustama igal üksikul juhtumisel eraldi: üks kurjategija on parandatav, teine aga mitte. Muidugi mõista pole meie otsus ja meie vaatekoht absoluutselt õige. Võib olla tuntakse juba mõneks aastaks või mõnesaja aasta pärast abinõusid, mille abil saab teha igast kurjategijast kasulik seltskonna liige; meil on praegu ainult tähtis konstateerida, et meie aja abinõud pole küllalt täielikud selleks, et teha igast kurjategijast korralikku inimest, ja et meie seepärast peame vaatama mõnele kurjategijale kui parandamatule residivistile. See on sama nähtus, mis meil juba tuttav, näiteks, arstiteaduse alalt. Meie tähendame ühe või teise haiguse kohta, et haigus ei ole parandatav, see ei tähenda aga sugugi veel, et seda haigust võib lugeda absoluutselt parandamatuks, asi seisab ainult selles, et meie ei tunne veel abinõusid, arstirohte, mis aitaksid vastavat haigust parandada. Tuleb pidada meeles, et arstiteaduse ajalugu on rikas juhtumiste poolest, kus kord parandamatuks nimetatud haigus osutub parandatavaks tänu uutele meetoditele, uutele arstisvahenditele.

Kui seadusandjad, kohtunikud, vangimajade ametnikud jne. ainult sarnastele kurjategijatele kui mitte parandatavatele vaataksid, kelle kohta võib öelda autoriteetlikult, et neid pole võimalik üldse kasvatada ja parandada, siis ei saaks üldse

kõnelda parandamatutest kurjategijatest. Meie ei tohi aga oma tegevust rajada mõnesuguste fantastilistele eeldustele ja arvamistele, vaid peame tegutsema tegeliku elu nähtuste alusel ja piirides. Kui meie töötame pikemat aega kurjategija kasvatamise ja parandamise kallal, kui meie teeme seda tööd täie arusaamisega ja kasutame selleks oma tervet jõudu ja mõistust ja kui meie siiski ei saavuta tagajärgi, siis võime täie õigusega öelda, arvesse võttes meie aja teaduse arenemist ja seisukohta, et kurjategijaga pole midagi peale hakata, et tema pole parandatav.

Selle eelduseks on muidugi tingimine, et kasvatajad oleksid kaastundlikud inimesed, kellel on tarvisminev pedagoogiline eelharidus ja oskus inimestega ümber käia vastavalt nende iseloomule. Kasvatajad peavad olema head inimesetundjad, peavad olema vilunud ja osavad. Üldiselt on seisukord praegu niisugune, et kõikides riikides pannakse rõhku just kurjategijate ülemuste eelharidusele ja pedagoogilisele oskusele; muidugi pole veel kuskil jõutud soetada ainult eeskujulikku inimmaterjali, kuid siiski on tehtud viimaste aastate jooksul suuri edusamme, nagu tõendavad asjade tähedatseisvad isikud (muu seas Dr. Hellwig: „Kriminalpolitik und Persönlichkeit“).

Pearaskus lasub praegu õieti kohtuasustustel, eriti aga kohtuministeeriumidel, kes peavad valima kõlblikke inimesi kurjategijate kasvatajateks. Neid inimesi tuleb valmistada ette, tuleb täiendada nende teadmisi psühholoogilisel, pedagoogilisel ja kriminaalpoliitilisel alal. Tuleb valmistada ette nii naisi kui mehi, sest tihtipeale osutuvad naised hoopis paremateks kasvatajateks kui mehed, eriliselt muidugi seal, kus on tegemist alaealistega, s. o. kõiksugustes kasvatus- ja parandusmajades, kuid ka täiskasvanud kurjategijatele mõjub naisterahvas tihti palju paremini kui meesterahvas. Käsi-käes sellega peab muidugi käima ka vastavate kohtunikude arenemine. Kohtunikudest ripub tihti ära kurjategija edaspidine saatus, on tähtis, et just kohtunik saaks kurjategijast aru, vaataks tema peale mitte ainult kui seadusrikkuna ja hädaohtliku isiku, vaid ka kui eksliku inimese peale. Mõnes riigis, eeskätt küll vist Saksamaal, pannakse seetõttu viimasel ajal erilist rõhku ka kohtunikude isikule. Seal oleneb see küll veel teistest põhjustest, muu seas ka po-

liitilistest põhjustest, kuid siiski nihkub ka seal ikka enam ja enam esiplaanile küsimus, kas pole võimalik ka kohtunikku

abil jõuda lähemale üldisele eesmärgile: kurjategijat parandada ja teda anda tagasi seltskonnale kasuliku liikmena.

Kurjategijate väljaandmisest.

Igaühele on teada, et raskused rahvusvaheliste kurjategijate vastu võitlemisel suurenevad iga päevaga rippuvalt meie aja tehnika arenemisest, eriti liikumisabi nõude arenemisest. Head raudteeühendused, alati ja kergesti igaühele kättesaadavad autod, õhusõiduliinide arenemine, iseäranis rahvusvaheliste õhusõiduliinide ellukutsumine — kõik see annab praegusaja kurjategijale võimalust kiireks põgenemiseks kuriteopaigalt pärast kuriteo kordasaatmist ja niimoodi pääseb politsei ja kohtu käest. Moodsate raudtee- ja teiste sarnaste ühenduste sisseseadmise tulemuks on muu seas see asjaolu, et kurjategija pääseb kiiresti riigi piirideni ja sealt muidugi edasi, nii et tema tagaajamine osutub raskeks ja tihtipeale täitsa võimatuks. Seda teab muidugi kõige paremini kurjategija ise, kes seetõttu katsub pärast kuriteo toimepanemist kaduda nii pea kui võimalik, et sõita võõrasse riiki ja seal rahuliselt maitsta oma „töö“ vilja. Sest asi seisab praegu ikkagi selles, et kurjategija, pääsedes välismaale, on tihti kaitsitud tagaajamiste ja areteerimise eest: kõigepealt peab teda jälgiv ametnik jätma riigi piiril oma töö pooleli, vaadates kurjategijale järele, kes rõõmsa näoga sõidab edasi, sest viimasele ei tee riigi piirid takistust, vaid ümberpöörduvalt — piirid on tema sõidu ihaldatud eesmärgiks, on ju õnnelikult üle piiri jõudmine temale pool võitu. Õnneks võib öelda, et praegu piirid ka politseiametnikule ei tähenda igakord enam ülesaamatut takistust; korduvad juhtumused, kus politseiametnikud sõidavad ka võõrasse riiki, et seal jätkata ühes kohalise politseiga kurjategija tagaajamist. Kuid see on praeguse korra juures ikkagi erand. Silmas tuleb pidada, et niisugune tagaajamine on peale muu väga kulukas, mistõttu see ette võetakse — kui see on üldse võimalik — ainult neil korral, kui on tegemist raske kuriteoga või kus mängus suurem varandus. Peale selle aga seisab raskus veel selles, et kurjategija ülesleidmine välismaal ei tähenda isenesest veel kuigi palju — on veel vaja läbi viia kurjategija areteerimine ja — mis hoopis raskem praegusaja korra juures — tema karistamine kohtu poolt.

Rahvusvaheline õigus annab meile abinõusid kurjategijate areteerimiseks ja kohtu alla andmiseks, kui kurjategijad on põgenenud võõrale maale. Siin peab aga kohe märkima, et väljaandmisele kuuluvad pea kõikjal ainult välismaalased; kui omamaa kodanik on välismaal toime pannud mingisuguse kuriteo ja pärast viimase kordasaatmist on põgenenud kodumaale, siis teda harilikult välja ei anta; ainult mõned üksikud riigid annavad välja võõrale riigile ka oma kodanikke — kurjategijaid. Sellele lisaks tuleb veel see asjaolu, et pea kõikides riikides maksvate seaduste järgi ei saa karistada oma maa kodanikke kuriteo eest, mis pandud toime välismaal. Sellest kõigest aga näeme, et kurjategija võib tihti pääseda karistusest toimepandud kuriteo eest ja süüdi selles on ainult maksvad seadused, maksvad rahvusvahelise õiguse põhimõtted.

Väljaandmisele kuuluvad pea igalpool ainult välismaalased ja mitte oma maa kodanikud, kuid ka see väljaandmine ei ole veel küllaldaselt reguleeritud, siin puudub ühtlane kord, ühtlane mõõdupuu ja peaaugaltki tarviline kiirus areteerimisel ja väljaandmisel. See tõsiasi on seda kurvem, et praegu vist enam-vähem kõik riigid tunnistavad, et seisukord on ebanormaalne, et on vaja anda üksteisele kiiret abi kurjategijate püüdmisel ja tagaajamisel, et võitlus rahvusvahelise kuritegevuse vastu ei saa kanda suurt vilja senini, kuni pole suudetud kõrvaldada olemasolevaid takistusi. Näib, nagu ei tahaks diplomaa did vastu tulla politsei ja kohtu õigustatud nõudmistele, näib, nagu takistaks mingisugune saladuslik põhjus selle elluviimist, mis hädatarviline politseile. Ja sarnane põhjus on kahtlemata olemas: kardetakse, et vastutulemine politsei ja kohtu nõudmistele ei ole kooskõlas riigi suvereniteediga.

Praegu reguleeritakse väljaandmise õigust ja kohustust üksikute riikide vahel lepingutega. Rääkimata sellest, et kaugeltki kõik riigid pole sõlminud enda vahel kurjategijate väljaandmise konventsioone, seisab halb külg veel selles, et neid üksikuid lepinguid on väga palju ja et need sugugi pole ühtlased. Lepinguid sõlmimisel

peavad vastavad riigid arvestama üksteise soovidega ja nii tekib kompromiss, mis tihti ei rahulda ühe ega teise poole asjast eeskätt huvitatud võime. Selle tagajärjeks aga on ka veel see, et üks ja sama riik on sunnitud sõlmima mitmesuguseid lepinguid ühe ja sama küsimuse reguleerimiseks, ühe riigi suhtes maksab kurjategijate väljaandmisel niimoodi teine kord kui mõne teise riigi suhtes. Ei saa tähendamata jätta, et peaaegu kõik sarnased konventsioonid on õige puudulikud ja ei vasta sugugi tegeliku elu nõuetele. Mingisugust ühtlast lepingut pole veel suudetud maksma panna, vaatamata teatud jõupingutustele, mis tehtud ja mis välja läinud just politseiperest. Põhimõttelistes küsimustes ei lähe küll meieaja konventsioonid suuremalt lahku, kuid selle eest leidub üksikasjades väga suuri lahkuminekuid.

Kurjategijate väljaandmise küsimuse harutamisel tuleb teha vahet väljaandmise õiguse ja väljaandmise kohuse vahel selle riigi suhtes, kuhu kurjategija põgenes pärast kuriteo toimepanemist. Riik, kus kurjategija otsib endale ulualust, on igal juhtumisel õigustatud kurjategija välja andma, välja arvatud need juhtumised, mis on nähtud ette vastava riigi seadustes ja mis keelavad välismaalaste-kurjategijate väljaandmist peale vastavates konventsioonides ettenähtud juhtumiste. Selles mõttes ei ole kurjategijal mingisugust kaitseõigust. Mis puutub aga väljaandmise kohustusse, siis on iga riik kohustatud välja andma kurjategijaid ainult sellele riigile, millega sõlmitud vastav leping, ja ainult sarnaste kuritegude toimepanemise puhul, mis loetletud konventsioonis. Seejuures tuleb tähendada, et siin veel ei tunta ühtlast mõõdupuud, kuriteod, mille toimepanemise eest kurjategijad välja antakse, on väga mitmesugused, kuid üks iseloomustav nähtus on omane pea kõigile lepingutele: kergemate kuritegude kordasaatmise puhul kurjategijat välja ei anta, vähemalt puudub konventsioonides sarnane kohustus.

Erilisel seisukohal asub rahvusvaheline õigus n. nim. poliitiliste kuritegude suhtes; nende toimepanemise eest ei anta süüdlasi välja. Poliitiliste kuritegude hulka tuleb rahvusvahelise õiguse alusel lugeda kõigepealt tegevus vastavas riigis maksva korra vastu; igasugune tegevus, mille sihiks

on kõigutada vastava riigi olemasolu või muuta vastava riigi kodanikkude õigusi, loetakse poliitiliseks kuriteoks. Peale selle aga antakse ulualust rahvusvahelise õiguse põhjal ka neile, kes küll otsekohe teises riigis maksva korra vastu ei tööta, kuid kaudselt aitavad kaasa korra muutmisele või vägivaldsele kukutamisele; siia kuuluvad kõik poliitilistel motiividel kordasaadetud tapmised, haavamised jne. Ainult üks erand leidub pea kõikide riikide konventsioonides: kui poliitiline kurjategija tungib teise riigi peale kallale, teda haavab või surmab, siis antakse kurjategija harilikult välja, ka siis, kui kallaletungimine sündis ainult puhtpoliitilistel motiividel.

Mis nüüd puutub väljaandmisse enesesse, selle tehnikasse, siis on ka väljaandmine ise reguleeritud mitmet moodi. Mõnikord on ühe riigi kohtuasutustel õigus pöörduda otsekohe teise lepingriigi kohtuasutuste poole palvega, anda välja kurjategijat, kuid enamalt jaolt näevad lepingud ette diplomaatilist teed, mis asja muidugi raskendab ja toob sellele isegi kahju. Peaasi kurjategijate püüdmisel on ja jääb kiirus: politsei peab tegutsema kiiremini kui kurjategija, muidu ei kannu tema tegevus vilja. Seda kiirust aga takistab ja vähendab tunduvalt diplomaatiline tee. Lisaks sellele tuleb veel see tõsiasi, et väljanõudmine ja väljaandmine diplomaatilisel teel on kallim kui kohtuteel. Harilik asjakäik on asjaajamisel diplomaatilisel teel järgmine: kirjavahetus ja väljaandmise palve saadetakse vastava kohtu poolt kohtuministeriumile, sealt läheb asi välisministeriumi, sealt oma maa saatkonda vastavas välisriigis, sealt selle riigi välisministeriumi ja sealt välisriigi vastava kohtu- või politseiasutusse. Kui nüüd endale ette kujutada kirja käiku, siis on selge, et sarnane tee on halb, liig keeruline, kulukas ja aeganõudev.

Kurjategija väljaandmist võib nõuda harilikult ainult siis, kui kurjategija on juba kohtuotsusega mõistetud süüdi või kui kavatsetakse kurjategijat areteerida kohtumääruse põhjal. Teistel juhtumistel harilikult kurjategijaid välja ei anta. Kui kurjategija on välja antud teisele riigile, siis võib teda süüdi mõista ja temale karistust määrata ainult selle või nende kuritegude toimepanemise eest, mille pärast esitati väljaandmise palve. **B.**

Jooni kuulsa politseiniku elust.

Umbes aasta eest suri raske haiguse tagajärjel kuulsamaid meieaja politseinikke, tuntud Kopenhaageni politseipresident dr. Hakon Jörgensen, identifitseerimise süsteemi leidja kauge maa peale.

Dr. Jörgensen sündis 17. dets. 1879. a., suri seega parimas meheas, olles ainult 46 aastat vana. Tema isa oli maal kirikuõpetajaks; kui Hakon sündis, elas isa väikesel Taani saarel „Möen'ül". Peale keskkooli lõpetamist astus noor Jörgensen 1898. a. ülikooli, mille lõpetas cum laude 1904. a., omandades ühtlasi dr. jur. kraadi. Tema tundis suurt huvi juba lapsepõlvest saadik politseiteenistuse vastu ja seepärast pole ka ime, et tema pärast ülikooli lõpetamist astus otsekohe politseiteenistusse. Jörgensen võeti vastu Kopenhaageni politseisse, kus tema oma teenistust algas kõige väikesemal kohal. Nii on see kuulus politseinik tegelikult läbi teinud politseiteenistuse kõige madalamast ametastmest kõige kõrgema Kopenhaageni politsei ametastmeni. Jörgensen sai varsti pärast politseiteenistuse astumist politseikomissariks, hiljem nimetati tema kriminaalpolitsei juhiks ja siis välispolitsei juhatajaks. 1926. a. vabanes Kopenhaageni politseipresidenti koht ja ainsaks kandidaadiks sellele kohale oli muidugi Jörgensen, keegi muu ei võinudki tulla arvesse. Kuid juba siis oli Jörgenseni tervis vilets ja tema ise kahtles, kas ta suudab täita sarnase vastutusriikka kohaga ühenduses olevaid ülesandeid. Seetõttu määras taani valitsus tema ajutiseks politsei presidendiks, kusjuures kavatseti teda ametisse kinnitada nii pea kui tema tervisline seisukord seda lubab. Kuid haigus võttis halva pöörde ja Jörgensen suri, surma põhjuseks oli peaaegade lupjumine.

Jörgensen oli väga andekas inimene, kelle, võib olla, tugevaim külg seisis mõtete rikkuses, hiigla-algatusvõimes, uute ideede leidmises. Seejuures oli tema iseloomult alati rahutu, täis töövõimet ja -tahet; see oli mees, kes ei tunnud rahu, kes ei teadnud, mis tähendab sõna puhkus. Tema temperament nõudis silmnähtavaid töö tagajärgi ja seepärast ei hoolinud tema kunagi oma tervisest, tema töövõime oli otse ennenägematu, nagu teavad kõnelda tema lähemad kaastöölised ja sõbrad. See tööga koormamine oli

aga arvatavasti ka tema varajase surma peapõhjuseks. Tema ei läinud muu seas kaua aega puhkusele, viimast kasutas tema harilikult kõikisugustele konverentsidele ja kongressidele sõitmiseks. Kuid kongressid ei olnud temale kunagi ajaviitmiseks ja kas või osaliseks: puhkuseks tagasi tulles Kopenhaageni mõnesuguselt konverentsilt, oli tema harilikult enam väsinud kui varem. Seejuures aga ei peetud viimaste aastate jooksul yist ühtki tähtsat kongressi Euroopas, kus harutamisel politseilised küsimused ja kust oleks puudunud taani Jörgensen.

Taani politsei võlgneb palju oma kadunud politseipresidendile, võib öelda, et politsei arenemine Taanis on tihedalt seotud tema nimega, ei ole temata mõeldav. Jörgenseni algatusel asutati taani politseikool, tema näpunäidete järgi korraldati töö otstarbekohaselt ümber, tema pealekäimisel reorganiseeriti politseikoerte asjandus, tema on pandimajade ja restoraanide küsimuse reguleerimise isa, tema pani maksma uue, eeskujulise liikumiskorralduse tänavail.

Kuid suurim kadunu teene seisab identifitseerimise süsteemi leidmises kauge maa peale, see leidis tegi teda ilmakuulsaks, see leidis viis politsei täitsa samu võrra edasi võitluses kuritegevuse vastu üldse, eriti aga rahvusvahelise kuritegevuse vastu. Algmõte, millest läks välja Jörgensen, oli see, et näpujälgede võtmine, kartoteekide pidamine jne. ei too suuremat kasu nii kaua, kui iga keskkohta tegevus- ja mõjupiirkond, kus asub näpujälgede kartoteek, on piiratud. Kopenhaageni politseil, näiteks, polnud sellest suuremat kasu, et kusagil Viinis, Roomas või Madridis peeti eeskujuline näpujälgede kartoteek; kaugemal asuvatel politseiasutustel puudus igasugune võimalus kasutada kiiresti teiste politseiasutuste andmeid. Eriliselt täbar oli lugu rahvusvaheliste kurjategijate suhtes, kes reisisid riigist riiki, siin ja seal toime panes kuritegusid; nende huvides seisis kõigepealt hoida saladuses, kust võiks leida nende näpujälgi.

Jörgensen töötas kauemat aega seatud probleemi kallal enne kui temal läks korra leida süsteemi, mis kõrvaldab ülalkirjeldatud puudust. Küsimuse lahendus seisab süsteemis, mille abil on võimalik

edasi anda näpujälgede kirjeldusi numbritega, kusjuures saab anda edasi ka väikesi, kuid väga tähtsaid üksikasju. Jörgenseni süsteemi võib kasutada kõikide tähtsamate näpujälgede registreerimisviiside juures (näit. Henry, Vucetich). Milles seisab Jörgenseni leidus, sellest vast ehk tulevikus pikemalt. Tähtis on aga praegu see asjaolu, et tänu uuele süsteemile oli võimalik asutada keskbüroo Kopenhaagenis, kuhu saadetakse tervest maailmast suuremate ja kardetavamate kurjategijate näpujäljed. Kopenhaageni büroos on praegu 8000 rahvusvahelise kurjategija kaardi ümber, mis näitab kui võrd tähtis on uus süsteem, mille suureks plussiks on veel see asjaolu, et kurjategijate näpujälgi võib anda edasi mitte ainult kirjateel, vaid ka telegraafi- ja isegi telefoniteel. Muidugi mõista saab traadita näopiltide üleandmine osaliselt vähendama Kopenhaageni keskbüroo tähtsust, kuid ainult osaliselt, oma tähtsust ei kaota see asutus kunagi.

Keskbüroo suur tähtsus seisab selles, et iga politseiasutus maailmas võib, pöördues keskbüroo poole, teada saada õige kiiresti: 1) kas teatud isik, keda milleski kahtlustatakse, kuulub registreeritud rahvusvaheliste kurjategijate hulka, 2) missugune on vahi alla võetud kurjategija töötamise eriala ja 3) missuguse politsei-

asutusega maailmas tuleb astuda ühendusse, et saada lähemaid teateid kurjategija isikust, eriti tema eluloost ja eelkaristavusest; just viimane punkt on kõige tähtsam ja õigustab täiel määral keskbüroo asutamist ja ülespidamist. Rahvusvaheline kurjategija, keda kord kusa-gil politseiasutuses sarnasena registreeriti, ei saa enam salata oma elulugu, toimepandud kuritegusid, mille eest juba karistus kantud jne.

Jörgenseni kavad läksid aga veel hoopis kaugemale, tema tahtis leida süsteemi, mille abil võib eksimatult kasutada ainult ühe sõrme jälge; see leidus on muidugi määratu suure tähtsusega, kui pida-da silmas, et kuriteopaigal leidub harilikult ikkagi ainult ühe või paari sõrme jäljed. Selle kava teostamisele tõmbas aga kuulsa politseiniku varajane surm kriipsu läbi.

Dr. Jörgensen oli rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni alaline liige, New-Yorgi rahvusvahelise politseikonvrentsi aupresident, Kopenhaageni identifitseerimise büroo direktor, taani kriminaalametnikkude ühingu juhatause liige jne. Üldse võttis tema elavalt osa ka seltskonna tegevusest ja seisis paljudes seltsides vastutusrikkal kohal. Nii on palju kaotanud tema surmaga taani seltskond, taani politsei ja politsei üldse.

Uus laskesüsteem kaitseliidus.

Lääne-Euroopa kultuurrahvad on aastasadu harrastanud laskesporti. Rootsis, Norras, Soomes, Helveetsias, Prantsusmaal, Poolas, Saksamaal ja teistes riikides katab tihe küttide ühingute võrk maad.

Kaitseliidus, kui riigi julgeoleku ja kodanikkude omakaitse eesmarke taotlevas organisatsioonis on nüüd samuti hakatud erilist tähelepanu juhtima laskesporti harrastamisele ja levitamisele. Vastavalt sellele on ellu viidud uus laskesüsteem, milline tunduvalt erineb senistest laskmistest, sest see on rajatud peaaesjaliselt sportlisele alusele.

Võimete kohaselt kõik laskmistest osavõtjad liigitatakse klassidesse — kolm laskurite klassi ja kolm küttide klassi, milledesse pääsemise eel tuleb läbi teha algajate kursus. Iga laskesportlane laskeosavuses edasijõudmise kohaselt liigub edasi ka laskeklassides kuni esiküttide klassini,

milleni väljajõudmisel seistakse rahvusvaheliste võistlejate kõrgel tasapinnal ja avanevad väljavaated olümpia mängudele ja rahvusvahelistele laskevõistlustele pääsemiseks. Iga mehe tööd hinnatakse ja rahuldatakse moraalselt laskemärkide andamisega, millised hiljuti kinnitati vabariigi valitsuse poolt.

Uudisajaks uues laskesüsteemis on veel see, et peale muude on nähtud ette n. n. vabad harjutused, missuguseid laskesportlane võib valida, kokku seadida ja lasta laskeradadel täiesti oma äranägemisel.

Uut laskesüsteemi käsitavad määrused ja reeglid ühes lasketabelitega on avaldatud hiljuti trükist ilmunud „Kaitseliidu laskemäärused sõjaväe püssidest“, missugust raamatut võib saada kaitseliidu peastaabist ja malevate staapidest hinnaga 25 senti tükk.

Ametlik osa.

Käsk kiri 7. märtsist s. a. nr. 15 siseministeeriumile.

Poliitilise politsei assistent Karl Park on vabastatud ametist omal palvel, arvates 1. aprillist s. a.

Krimin.-assistentide kohustetäitjad Tallinnas Emil-Erich Tooming ja Frits Schüts on kinnitatud kriminaal-assistentideks, arvates 1. märtsist s. a.

Käsk kiri 8. märtsist s. a. nr. 16 siseministeeriumile.

Kriminaal-abikomissar Valgas Nikolai P ä ä b o on kinnitatud Viru-Järva kriminaal-komissariiks, arvates 15. märtsist s. a.

Kriminaal-abikomissar Tallinnas Richard Koch on kinnitatud kriminaal-abikomissariiks Valgas, arvates 15. märtsist s. a.

2. järgu kriminaal-abikomissar Tallinnas Richard Ende on kinnitatud 1. järgu kriminaal-abikomissariiks, arvates 15. märtsist s. a.

Viru-Järva abiprefektuuri konstaabel Jaan R e i n b a c h on kinnitatud 2. järgu kriminaal-abikomissariiks Tallinnas, arvates 15. märtsist s. a.

Politsei peavalitsuse poolt on antud load laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

1) August Jaani p. Võsale, Võhma alevikus, maksvusega 14. veebr. 1929. a.,

2) Hans Jüri p. Anveltile — Imavere vallas, maksvusega 20. veebr. 1929. a.

3) Firma „Axel Mussole“ Tallinnas, Pikk t. nr. 13, maksvusega 1. märtsini 1929. a.

4) Hermann Juhani p. Buschile, Keila alevis, maksvusega 7. märtsini 1929. a.

5) Gottlieb Juhani p. Limbergile — Rakveres, Tallinna t. nr. 22, maksvusega 13. märtsini 1929.

6) Johannes Jaani p. Freybachile Tallinnas, Niguliste t. 11, maksvusega 9. märtsini 1929. a., samuti ka luba laskeriistade parandamiseks.

Laskeriistade valmistamiseks ja parandamiseks Ervin Theodori p. Eichenile, Tallinnas, S. Karja 21, maksvusega 12. märtsini 1929. a.

Politseidirektori määrusega on tühistatud

Kärstna vallas elutseva Osvald Johani p. Veske laskeriista hoidmise ja kandmise luba.

Politsei peavalitsuse poolt on antud

üleriiklikud korjanduse load Politseiametnikkude ja -teenijate abiandmise kapitali komiteele 1000 lehega kuni 1. märtsini 1929. a. kapitali suurendamiseks ja Eesti skoudisõprade liidu juhatusele 30 raamatuga kuni 1. novembr. s. a. — scouts-pataljonile lipu muretsemiseks.

Küsimusi ja kostmisi.

Küsimus: Pärast isa surma kasutasid talukohta tema kaks poega. Päranduse õiguse lahendamisel töötas vanem vend, et isa on kinnitanud koha temale, mida kinnitab kohtupalat. Kohtuotsusel kirjutati juulikuus m. a. talukoht vanema venna nimele.

Vahepeal on noorem vend, kes poolt kohta 3 a. jooksul kasutas, ära surnud ja tema naine teisele mehele läinud. Viimased on ka 3 a. seda poolt kohta kasutanud. Esimesest abielust on järele 8-aastane tütar.

Omanik (vanem vend) tahab nüüd võtta terve koha oma kasutusse. Kas on siin tarvilik 6-kuuline tähtaeg ülesütlemiseks teise poole kasutajatele?

Vastus: Ülesütlemine on nähtud ette lepinguvahelise korra juures, nagu on rendi-, võla-, teenistus- ja teised sarnased vahekorrad, kuid ta pole kohuslik siis, kui täitmisele kuulub kohtuotsus. Viimase täitmisel tuleb käia täpselt ta lõpus oleva kohturesolutsiooni järgi, millega vaieluse all olev küsimus on lahendatud ja mis täpselt mahutatakse täitmislehte. Ei ole seal tähendatud tähtaeg, mille jooksul, või tähtpäev, millal varanduse peab üle andma, tuleb arvata, et seaduse jõusse astunud otsus kuulub viimata täitmisele. Kohtupristav, kes täitmist sunniteel viib läbi, annab otsuse vabatahtlikuks täitmiseks tähtaja, mille jooksul võimalik on täita sama otsus.

„E. P.“ lugeja. **Küsimus.** Kas on õigustatud saada maal politseijaoskonna arestimaja juures sama jaoskonna naisvõi meesasjaajaja prii korteri ühes kütte ja valgustusega või on seda korterit, mis asjaajaja kasutada, õigus saada sama jaoskonna arestimaja vanemal kordnikul.

Vastus. Küsimuses nimetatud korterisse paigutamine on otstarbekohasuse küsimus ja tema lahendamine oleneb kohapealsest ülemast.

Küsimus. Praegu on käimas politseiametnikkude teenistusoskuse katseeksamid. Olin 1920. a. 1. maist kuni 1. aprillini 1927. a. kriminaalpolitsei teenistuses, kus 1922. a. 30-st oktoobrist kuni 10. detsembrini kriminaalpolitsei vanema ametnikuna sooritasin kõrgemad politseiametnikkude kursused rahuloldavate teadmistega.

Kas kuulun praegu teenistusoskuse katseeksamite hulka, sest olen koosseisude vähendamise tõttu üle viidud vanem kriminaal-assistentist 1. aprillist 1927. a. konstaabliks, missuguses astmes olen ka praegu teenistuses.

Vastus. Ja kuulub. Kui praegu lõpulejõudnud katsumistel ei olnud, tuleb valmistuda järgmistele ette.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- T o m i n g a s, Aleksander Peetri p., v. a. Suuremõisa vallaval. 1921 a. nr. 32. (11809)
- D o o n e r, Karla Ado p., v. a. Asuküla vallaval. 17. 3. 22 a. nr. 28. (11810)
- B e r g s t r ö m, Johan Johani p., v. a. Vormsi vallaval. 18. 4. 21 a. nr. 411. (11811)
- K ö ö l e r, Alice Madise t., v. a. Vaikna vallaval. 26. 11. 21 a. nr. 825. (11812)
- K r e e m a n n, August Karli p., v. a. Vaikna vallaval. 3. 9. 24 a. nr. 125. (11813)
- H a n s o n, Rosalie Priidiku t., v. a. Vaikna vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 347. (11814)
- K i n g m a n n, Kustas Villemi p., v. a. Taebla vallaval. 14. 9. 22 a. nr. 431. (11815)
- P a a r m a n n, Jakob Ado p., v. a. Taebla vallaval. 23. 4. 24 a. nr. 118. (11816)
- A l t e r, Hans Hansu p., v. a. Asuküla vallaval. 15. 12. 22 a. nr. 11. (11817)
- J e b e r g, Jaan Kustase p., v. a. Vaikna vallaval. 7. 6. 20 a. nr. 737. (11820)
- E n g m a n n, Aksel Ado p., v. a. Sutlepa vallaval. 14. 10. 27 a. nr. 264. (11821)
- L u t t a, Jaan Tohver p., v. a. Võnnu vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 53. (11822)
- K ü ü n a r p u u, Jüri Mardi p., v. a. Oru vallaval. 9. 8. 20 a. nr. 575. (11824)
- M e t s, August Gustavi p., v. a. Asuküla vallaval. 2. 3. 20 a. nr. 138. (11829)
- V a l t e r, Jaan Jaani p., v. a. Kolovere vallaval. 15. 12. 20 a. nr. 469. (11833)
- V e s t e r h o l m, Adam Matsu p., v. a. Rikholdi vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 521. (11826)
- I n g e l m a n n, Aleksander Hansu p., v. a. Sutlepa vallaval. 27. 1. 21 a. r. 529. (11827)
- B o r m a n n, Mats Juhani p., v. a. Rikholdi vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 109. (11828)
- V a h t e r, Mihail Mihaili p., v. a. Piirsalu vallaval. 1921 a. nr. 157/58. (11835)
- K a a s i k, Priidu Sofie p., v. a. Vaivara vallaval. 24. 4. 24 a. nr. 1841. (11837)
- K a s k v e l d t, Aleksander Jaani p., v. a. Oru vallaval. 4. 4. 27 a. nr. 535. (11838)
- S c h m i d t, Karla Juhani p., v. a. 4. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 25. 6. 26. a. nr. 956/319567. (11839)
- P e t e r s o n, Johannes Johannese p., v. a. Lähtru vallaval. 9. 9. 21 a. nr. 512. (11840)
- S i i m, Johanna Villemi t., v. a. Lähtru vallaval. 11. 5. 20 a. nr. 321. (11841)
- K ü t t, Karl Juhani p., v. a. Asuküla vallaval. 22. 11. 21 a. nr. 133. (11844)
- T a m b e r g, Otto-Eduard, v. a. Harku vallaval. 13. 8. 26 a. nr. 128. (12206)
- T o o m, August, v. a. Harku vallaval. 10. 9. 20 a. nr. 1541. (12208)
- K a l d e, Tõnis, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 6. 9. 23 a. nr. 1751. (12209)
- L e i s o, Anna, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 3. 1. 20 a. (12210)
- V e k m a n n, Marie, v. a. Harku vallaval. 11. 3. 21 a. nr. 1637. (12213)

- Ksiin, Erna, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 26. 3. 20 a. nr. 9416. (12215)
- Lepik, Priidik, v. a. Nehatu vallaval. 19. 11. 26 a. nr. 149. (12216)
- Ehrmann, Johannes, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 8. 4. 25 a. nr. 1046. (12217)
- Tihane, Adele, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 24. 5. 23 a. nr. 1089. (12218)
- Veetõusme, Adele, v. a. Peningi vallaval. 26. 4. 20 a. nr. 1255. (12219)
- Rosen, Melanie, v. a. Mustjala vallaval. (12220)
- Õunroos, Hendrik, v. a. Saue vallaval. 1919 a. (12221)
- Veega, Marie, v. a. Vääna vallaval. 14. 1. 1921 a. nr. 4. (12222)
- Narro, Tõnu, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 23. 6. 24 a. nr. 4302. (12223)
- Kruuberg, Elviine, v. a. Nehatu vallaval. 13. 2. 20 a. nr. 281. (12225)
- Valk, Voldemar, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 3924. (12226)
- Ehte, Elviine, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 1919 a. (12227)
- Reha, Anton, v. a. 3. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 5. 7. 27 a. nr. 465. (12228)
- Tiisler, Osvald, v. a. 3. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 13. 1. 27 a. nr. 2542. (12229)
- Vesley, August, v. a. 6. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 24. 12. 26 a. nr. 1239. (12230)
- Mesikäpp, Hindrek, v. a. Kurna vallaval., nr. 235. (12231)
- Kuusik, Konstantin, v. a. Narva linna pol. ülemalt 3. 5. 20 a. nr. 22827. (2193)
- Tomson, Albert, v. a. Narva vallaval. 20. 9. 24 a. nr. 320. (2194)
- Mihailov, Johannes, v. a. Narva-Jõesuu alevival. 9. 9. 26 a. nr. 1032. (2196)
- Soosaar, Elfriede, v. a. Maidla vallaval. 24. 11. 25 a. nr. 550. (2197)
- Martinson, Robert, v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Narvas 1927 a. nr. 669. (2198)
- Preimann, Roman, v. a. Paldiski pol. jsk. ülemalt 29. 7. 24 a. nr. 255. (8335)
- DeHmann, Verner Jaani p., v. a. Kloostri vallaval. 30. 4. 27 a. nr. 92. (8336)
- Jooosing, Ado Mardi p., v. a. Anna vallaval. 21. 3. 21 a. nr. 58. (5002)
- Krabi, Johannes Otto p., v. a. Võhmata vallaval. 26. 9. 25 a. nr. 297. (5010)
- Treublatt, Johannes Jaani p., v. a. Kloostri vallaval. 17. 4. 20 a. nr. 1172. (8338)
- Matser, August Jaani p., v. a. Väätša vallaval. 7. 10. 22 a. nr. 1047. (5025)
- Tomson, Magdaleena Mari t., v. a. Kuksema vallaval. 14. 12. 20 a. nr. 654. (5067)
- Sommer, Juuli, v. a. Vahastu vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 124.
- Kraav, August Joosepi p., v. a. Veinjärve vallaval. 1922 a. nr. 182.
- Pais, Johannes Jüri p., v. a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 19. 9. 24 a. nr. 1092. (3901)
- Kold, Juuli Jaani t., v. a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 17. 12. 19 a. nr. 5872. (3903)
- Tiiderman, Madis Madise p., v. a. Sauga vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 327. (3905)
- Adamberg, Marie Mihkli t., v. a. Sauga vallaval. 23. 11. 20 a. nr. 673. (3907)
- Rattas, Emilie Lilli Mihkli t., v. a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 4383. (3908)
- Reedik, Arnold Mihkli t., v. a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 23. 9. 25 a. nr. 1095. (3909)
- Parakov Valentin Reinholdi p. v., a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 7492. (3910)
- Altorf, Elfriede Tõnise t., v. a. Sauga vallaval. 16. 2. 22 a. nr. 953. (3912)
- Põlevik, Madli Peetri t., v. a. 31. 12. 19 a. nr. 499. (3914)
- Raudsik, Alma Hendriku t., v. a. Karula vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 115.
- Müürsepp, Karl Peetri p., v. a. Sangaste vallaval. 9. 3. 26 a. nr. 32.
- Elbrot, Aleksander Mihkli p., v. a. Karula vallaval. 24. 4. 20 a. nr. 1114.
- Tüits, Kadri Johannese t., v. a. Holstre vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 497.
- Tuhkru, Hendrik Karli p., v. a. Sangaste vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 844.
- Varik, Johan Ado p., v. a. Valga jsk. politseikomissariilt 27. 8. 26 a. nr. 1215.
- Schmidt, Auguste Otto t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 23. 9. 24 a. nr. 505.
- Saaremets, Pantelei Aleksei p., v. a. Mäe vallaval. 14. 5. 23 a. nr. 145.
- Nurk, August Karli p., v. a. Haljala vallaval. 2. 2. 23 a. nr. 36.
- Roosmann, Peet Jaani p., v. a. Kilingi vallaval. 12. 10. 22 a. nr. 801.
- Kasuk, Alviine Hermani t., v. a. Talli vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 481.

- Järv, Elisabeth Jakobi t., v. a. Orajõe vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 108.
- Org, Julius Juhani p., v. a. Püssi vallaval. 24. 1. 24 a. nr. 12/104375.
- Kornit, Mart Hansu p., v. a. Küti vallaval. 21. 2. 20 a. nr. 282.
- Leppik, Hans Jüri p., v. a. Imavere vallaval. 22. 4. 20 a. nr. 280.
- Sats, Magnus Vabiani p., v. a. Haljala vallaval. 1919 a. nr. 50.
- Markson, Jaan Jaani p., v. a. Imavere vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 343.
- Kerge, Jaan Peebu p., v. a. Urvaste vallaval. 15. 8. 24 a. nr. 91. (42863)
- Kask, Jaak Hansu p., v. a. Kõo vallaval. 28. 5. 20 a. nr. 1418. (9211)
- Lään, Anna Tõnise t., v. a. Kõo vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 178. (9212)
- Vain, Tõnis Jüri p., v. a. Kõo vallaval. 25. 9. 20 a. nr. 1542. (9213)
- Meltsas, Hans Hendriku p., v. a. Kõo vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 1122. (9215)
- Backhof, Liina Mihkli t., v. a. Kõo vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 1074. (9216)
- Kütt, Johanna Jaagu t., v. a. Jõeletme vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 413. (9217)
- Tuudelepp, Hendrik Jaani p., v. a. Kabala vallaval. 14. 2. 22 a. nr. 30. (9218)
- Tischler, Karl Tõnise p., v. a. Kabala vallaval. 25. 6. 25 a. nr. 155. (9219)
- Kaasik, Paul Reinu p., v. a. Kõo vallaval. 11. 10. 22 a. nr. 1785. (9221)
- Saarpuu, Gustav Mihkli p., v. a. Kõo vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 22. (9222)
- Tramberg, Meinhard Augusti p., v. a. Mäetaguse vallaval. 22. 8. 21 a. nr. 1457. (8771)
- Evart, Jüri Jüri p., v. a. Türi alevival. 25. 11. 19 a. nr. 58. (8774)
- Vent, Anna Aleksandri t., v. a. Käru vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 491. (8775)
- Liiver, Pauliine Hindreku t., v. a. Särevere vallaval. 9. 1. 25 a. nr. 4. (8776)
- Bieber, Marie Leena t., v. a. Särevere vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 657. (8777)
- Lutsius, Jüri Ado p., v. a. Särevere vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 253. (8778)
- Kaasik, Liisa Tooma t., v. a. Raudtee pol. 1. jsk. ülemalt 19. 2. 20 a. nr. 8221. (6547)
- Vaha, Maksim, v. a. Muhu-Suure vallaval. 24. 1. 20 a. nr. 439. (6548)
- Sepp, Albert, v. a. Kogula vallaval. 29. 4. 24 a. nr. 45. (6549)
- Kipper, Johannes, v. a. Maasi vallaval. 27. 4. 20 a. nr. 80. (6551)
- Oll, Vassilissa Vassili t., v. a. Uuemõisa vallaval. 8. 1. 21 a. nr. 517. (6552)
- Murd, Akulina, v. a. Hellama vallaval. 16. 4. 21 a. nr. 704. (6554)
- Kärm, Feodor, v. a. Laimjala vallaval. 14. 2. 22 a. nr. 865. (6555)
- Saksakulm, Raissa, v. a. Hellama vallaval. augustikuus 1920 a. (6556)
- Ots, Johannes Kusta p., v. a. Kogula vallaval. 3. 9. 20 a. nr. 510. (6562)
- Randmets, Ingel, v. a. Muhu-Suure vallaval. 21. 7. 26 a. nr. 537. (6563)
- Väärtnõu, Ivan, v. a. Muhu-Suure vallaval. 14. 1. 20 a. nr. 272. (6564)
- Tumma, Olga Vassili t., v. a. Uuemõisa vallaval. 6. 5. 22 a. nr. 814. (6565)
- Väärtnõu, Juula, v. a. Muhu-Suure vallaval. 15. 8. 25 a. nr. 426. (6566)
- Kuul, Aleksander, v. a. Uuemõisa vallaval. 24. 3. 20 a. nr. 268. (6568)
- Einmal, Johannes Mardi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt. (41899)
- Kornõschov, Stepan (Aleksei), v. a. Senno vallaval. nr. 365.
- Saitsev, Vassili, v. a. Irboska vallaval. nr. 98.
- Ivanov, Ilja, v. a. Petseri vallaval. nr. 40/21.
- Saharov, Vassili, v. a. Senno vallaval. nr. 334.
- Shalgunova, Anastasia, v. a. Irboska vallaval. nr. 138.
- Elvest, Gündler Johani p., v. a. Paasvere vallaval. 30. 12. 24 a. nr. 302. (11906)
- Lorents, Hilda Karli t., v. a. Vohnja vallaval. 20. 12. 21 a. nr. 869. (11908)
- Tiikalt, Eduard Ado p., v. a. Vao vallaval. 30. 1. 23 a. (11917)
- Preitlov, Herman Karli p., v. a. Porkuni vallaval. 20. 11. 25 a. nr. 572. (11919)
- Schults, Jakob Hansu p., v. a. Väätša vallaval. 13. 12. 15 a. nr. 22. (5187)
- Liljum, Gustav Karli p., v. a. Veinjärve vallaval. 17. 3. 22 a. nr. 57. (5307)

Kuulutus.

Keila jaoskonna politseikomissar annab teada, et 2. aprillil 1928. a. kell 11, müüakse

enampakkumisel

Kloostri vallas, Põllküla asunduses Voldemar Gnadebergi päralt olev auru jõul töötav rehepeksumasin, firma „Gustav Proktern“, hinnatud 200 krooni.

Pakkumine algab hinnatud väärtusest.

Keilas, 12. märtsil 1928. a.

Nr. 1705.

M. Mathiesen.

Keila jaosk. politseikomissar
Harjumaal.